

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Dr. Szibelt Szekerestőzég!

Megjegyzés

a Lukács - Császár fürdő vitához

Magyar Nemzet, 1962. márc. 28.

Osztályozás

Tárgy

6/3.47

Hely

Lukács fürdő

Idő

"1962"

Személy

Nem a fürdők feltétele — pár ez sem utolsó szempont —, hanem a jobb gyógyításra irányuló szándék csendül ki a *Magyar Nemzet* 1962. III. 11-i számában megjelent cikkéből. A riport célja, amint az tartalmából is kitűnik, nem az volt, hogy egészségügyi kérdéseket sajtóvita útján oldjunk meg. A *Magyar Nemzet* szövegében írója cikke az *Országos Reuma- és Fürdőügyi Intézet* 10 éves fennállásának alkalmából — az igazgató főorvos információja alapján — íródott.

Az intézet fejlődésével, a jelen és a jövő problémáival foglalkozó írásban természetesen a hiányosságokról is szó került. Ezek között első helyen arról, hogy az intézet, amely nevében ugyan fürdőügyi, nem rendelkezik fürdővel! — Erre a visszásra, a világon talán egyedülálló paradoxonra, amelyet mind hazai, mind külföldi egészségügyi szakemberek hitetlenkedve fogadnak, már számos esetben hívtuk fel az illetékesek figyelmét. Tekintettel arra, hogy a szóban forgó fürdők (Lukács, Császár) a főváros szolgálati és közmű igazgatósága felügyelete és igazgatása alá tartoznak, helynévüknek látszott, hogy a megoldás érdekében elsősorban a fővárosi vb. elnökhöz forduljunk. Mind Pongrácz, mind Veres végrehajtott bizottsági elnökhöz, mind pedig a fővárosi egészségügyi osztály vezetőihez intézett beadványaink igazolják a kérdésben tanúsított türelmes magatartásunkat, tárgyalási készségünket.

Idézzük a vb. elnökhöz intézett egyik beadványunk (1959. jan. 6.) bevezető sorait: »Im már évek óta folyó természetesen vitára kívánjuk a főváros egészségügyi vezetőkörének figyelmét felhívni, bízva abban, hogy mint annyi sok más kérdésben végül ezen a vonalon is sikerülni fog észszerű megoldásra jutni.« Az írásos beadványokon túl én magam személyesen óhajtottam a kérdést a vb. elnökével ismertetni. A találkozás nem jött létre, s ez nem rajtunk múlott. Fodor Ferenc, akkori vezető-főorvossal, Pápay főorvossal, majd Fónai főorvossal személyesen tárgyaltam. Az ő jó szándékú megértésükre hivatkozhatom is. Sajnos ennél többre nem!

Azt kértük beadványainkban, feljegyzéseinkben és a személyes tárgyalások alkalmával, — és kérjük változtatlanul —, hogy betegeink jobb gyógyítása és a tudományos kutatás érdekében a Lukács és Császár fürdő orvosi felügyeletét ruházzák ránk. Utolsó beadványunkban pedig, tapasztalva az elzárkózást, azt kértük, hogy legalább egy kisebb — bemutatott terveink alapján jól elhatárolható — részleget adjanak át nekünk. Ez feltétlen szükséges a kórházunkban fekvő betegek korszerű ellátása szempontjából, de azért is, mert intézetünk egyben kutatóintézet is és egyik főfeladata a fiziko-terápiás gyógymódok — beleértve a fürdőgyógymódot is — tudományos értékelése.

Nem fogadható el az az érvelés, hogy a fürdők orvosi el-

lenőrzése megfelelő, a kórházi orvcsóknak módja, engedélye van a fürdőkúra ellenőrzésére. Erre vonatkozó felfogásunkat egyik beadványunkban ugyancsak kifejtettük. Az ellenőrzésnek említett formája illuzorikus, mert a szervezeteileg, munkafegyelmi szempontból nem hozzánk tartozó fürdő-alkalmazottak nem hallgatják meg orvosaink utasításait és azt általában sértő módon utasítják vissza. A leglényegesebb az, hogy a fürdőkúrákra vonatkozó utasításokat, amint arra számos panaszkönyvi bejegyzés és szóbeli bejelentés utal, nem hajtják végre.

Az előbbieket alapján tehát nem helytálló a »Ne féltsék a tanácstól a Lukács-Császár fürdőt!« címen írt cikknek az a megállapítása, hogy az ORFI a szóban forgó kérdésre vonatkozó kívánságát nem juttatta el a főváros illetékeihez.

Beadványainkból kiderül, hogy bennünket csakis a betegellátás és a tudományos kutatás szempontjai vezettek. Ezt tekintve természetesen különösen hangzik a tanácselnök-helyettesek előbb idézett cikkének az a megjegyzése, miszerint a fürdőforgalomnak »mindössze« 5%-át teszi ki az ORFI beteganyaga. Amikor a betegek jobb ellátásáról van szó, a »mindössze« meghatározás még akkor sem helyes, ha 5%-nál lényegesen kevesebb betegről lenne szó. Az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy nemcsak az ORFI osztályairól származó »mindössze« 5%-nyi betegről van szó, hanem arról a sok ezer betegről is, akik az ORFI által hivatalosan patronált szakrendelésekről nyernek beutalást.

A betegellátás visszassága mellett, amint arra beadványainkban utaltunk, van a kérdésnek nem lebecsülhető, népgazdasági oldala is. Nem kis kár származik abból a kettősségből, hogy a Lukács-Császár épület-komplexus emeleti részén működnek az ORFI gyógyító osztályai és kutató laboratóriumai, amelyek gazdaságilag is hozzátartoznak, viszont a földszinten levő fürdő, az egész épület külső felülete, a tetőzet, a csatornák, a fűtés, a vízellátás a főváros illetékes osztályainak hatáskörébe tartozik. Több jegyzőkönyv igazolja, hogy ebből milyen jelentős anyagi kár, milyen sokszoros, az általános kórházi higiénét fenyegető vízellátási és fűtési zavar származik. Az Egészségügyi Minisztérium felújítási programjának keretében a kórtermeket, laboratóriumokat, általában mindazt, ami az ORFI-hoz tartozik teljesen és korszerűen felújítottuk, ugyanakkor a tanács illetékességi körébe tartozó rekonstrukció, beleértve a csatornák javítását is, elhúzódtott, ebből folyólag a felújított kórtermek és laboratóriumok ismételtlen beáztak. Két-szer ázott be gondatlan vízszabályozó kezelőkezelésben az izotóp-laboratórium, annak mennyezete leomlott, és csak a jó sors mentette meg a pótolhatatlan izotópmérőműszereinket a teljes pusztulástól. A kár így is hatalmas volt. Keveset változtat a helyzeten az, hogy a fürdő

műszaki vezetősége elismerte felelősségét és az okozott kárt helyrehozta, illetőleg vállalta a jelenlegi, újabb beázásból származó károsodás helyreállítását. E kérdésre utaltunk a vb. elnökhöz címzett 1667/1960. sz. VIII. 15-én kelt feljegyzésünkben.

Mindezek után újra hangsúlyozzuk: nem szándékunk egészségügyi problémáknak sajtó útján történő megoldása. A vitához fűzött megjegyzéseinket meg kellett tenni, mert Bondor József és dr. Pesta László vb. elnökhelyetteseknek a *Magyar Nemzet* 1962. március 18-i számában megjelent cikkében foglalt egyes részletek alapján, a kérdésben nem tájékozott olvasó előtt olybá tűnhetett az ORFI igazgatósága, mintha felelőtlenül adott volna felvilágosítást, vagy a szóban forgó kérdés megoldása érdekében nem tette volna meg a szükséges lépéseket, vagy a főváros lakosságát korlátozni akarná a gyógy- és tisztasági fürdők használatában.

Hogy ez nem így van, annak igazolására szolgáljon 2184/1960. számú beadványunk egy mondata: »Az ORFI-nak sohasem állott szándékában, hogy a fürdőket a lakosság elől elvonja!«

Külön nehézséget jelent az, hogy a fővárosi gyógyfürdők — és így a Lukács-Császár gyógyfürdők is — annak ellenére, hogy feladatukat tekintve egészségügyi intézmények, nem egészségügyi irányítás és ellenőrzés alatt állnak, hanem a főváros szolgálati és közműigazgatóságának felügyeletébe tartoznak. Ebből következik az a fonák helyzet, hogy egészségügyi kérdések elbírálását, egészségügyi tevékenység ellenőrzését nem egészségügyi szakemberek végzik. Hogy ez a legnagyobb hiányosság mellett sem lehet megnyugtató és kielégítő, az világos. Eppen ezért nagy haladás volna már az is, ha a fővárosi gyógyfürdők irányítását és felügyeletét a vb. XII. egészségügyi osztályának hatáskörébe utalnák. Legsürgősebb volna ez éppen a Lukács-Császár fürdőknél, amelyek szorosan összefonódtak egy más egészségügyi intézménnyel, az Országos Reuma-és Fürdőügyi Intézettel.

Mondani sem kell, hogy a világhírű csehszlovák, szovjet, bolgár és román gyógyfürdők közvetlen az egészségügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak.

Befejezésül: szándékaink teljesen korrekt, csak a betegek és a népgazdaság érdekeit szem előtt tartó voltát 2184/1960. számú beadványunk utolsó mondata tükrözheti: »Kérjük Önöket, — írjuk 1960. XI. 16-án —, hogy mind az Önök, mind a mi korábbi feljegyzéseink, továbbá jelen átiratunk tanulmányozása után tegyék lehetővé a tárgyalások létrejöttét, amely módot adhat az ellentétes álláspontok összeegyeztetésére. Tekintettel arra, hogy a kérdés megoldásakor csakis az egészségügy, a betegellátás érdeke lebeghet szemünk előtt, javasoljuk az ügynek lehető sürgős megfontolását és a tárgyalás létrehozását.«

Farkas Károly dr.
az ORFI igazgató főorvosa